

22.11.2023

ВИХОВНА СИСТЕМА, ЯК ПРОСТІР БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Павлова Л.О. - освітні пріоритети – це потреби здобувача й суспільства, а визначальним компонентом виховної системи є аксіологічний, ціннісний простір, так як аксіологія виховання це орієнтація на цінності, що сприяють задоволенню потреб людини та відповідають особистим запитам і нормам. Тобто мобільно має реагувати на задоволення і розвиток потреб, інтересів, творчої ініціативи, креативності, ключових компетентностей особистості здобувача. Виховна система - це цілісна структура, яка сприяє успішній діяльності учасників освітнього процесу. Виховання тісно поєднується з навчальною діяльністю та вплетене органічно в освітній процес. У закладах освіти відбувається морально-етичне становлення молодих людей, формування в них творчого мислення, відповідальності. Система виховної роботи складається на принципах гуманізму, демократизму, спадкоємності поколінь, забезпечує здійснення національно-патріотичного виховання, сприяє формуванню в студентів навичок самоосвіти, самоаналізу, допомагає студентам розвивати індивідуальні здібності, творчі задатки, самовизначитись та самореалізуватись.

Основна увага приділяється формуванню особистості здобувача, громадянина-патріота України, створенню умов для його самореалізації, відповідно до його здібностей, виховання громадянина з демократичним світоглядом і культурою, формування свідомого ставлення до свого здоров'я, належних гігієнічних навичок і засад здорового способу життя.

Освіта XXI століття, це передусім відкрита освітня система, спрямована на розвиток, навчання і виховання здобувача освіти як успішного суб'єкта особистісного життя, відповідального патріота – громадянина і компетентного професіонала.

Якщо у змістовому сенсі освітні пріоритети – це потреби підлітка й суспільства, то логічно, що визначальним компонентом виховної системи є аксіологічний, ціннісний простір, який мобільно має реагувати на задоволення і розвиток потреб, інтересів, творчої ініціативи, креативності, ключових компетентностей особистості здобувача освіти.

Критеріями базових компетентностей є: професіоналізм, емпатійність, інформативна, цифрова грамотність, мовленнєва культура, педагогічна творчість, здоров'язбережна вмотивованість, володіння інтерактивними методами, мобільність, комунікативність, критичне мислення, емоційна зрівноваженість, самоаналіз та самоконтроль.

Формування ключових компетентностей особистості здобувача освіти повною мірою залежить від професійного використання педагогом ціннісно-орієнтованого потенціалу виховання. У цьому зв'язку, важливим є осмислення модернізації виховання, як наскрізного процесу. В якому педагог виступає одночасно як компетентний коуч, тьютор, консультант, модератор і наставник, котрий на діалогічній, етично-ціннісній основі вибудує партнерську взаємодію з молоддю.

Основою нової освітньої парадигми, а відтак і основою виховання, є особистість дитини, визнання її найвищою цінністю, орієнтація педагога на гуманні, демократичні, діалогічні принципи.

Еталони взаємин, моральний релятивізм підлітків сприймають, як правило, неоднозначно, часто їхні оцінки вчинків інших категоричні, безкомпромісні. Для підлітків характерною є емоційна напруга, їм важко стримувати свої радості, горе, образи, гнів. У них зростає необгрунтована критичність, песимізм, розчарування.

Саме в середовищі підлітків найчастіше з'являються «булери», або «жертви», відбувається булінг, кібер-булінг; виникають синдроми фабінгу, саванта, захоплення, так званими, «іграми смерті».

Тому наступним важливим завданням для педагогів є забезпечення умов для розвитку в підлітків саме усвідомленої діяльності, маркером якої є відповідальність.

Для виховання відповідальної соціалізації здобувачів освіти важливо також використовувати виховний потенціал дитячо-юнацьких громадських організацій, пластового, волонтерського руху, молодіжних козацько-лицарських об'єднань.

- Найефективнішим у вихованні, як свідчать дослідження, є діалогічне спілкування. то й спілкуватись, розмовляти, вести діалог з студентами треба, як з рівними, доброзичливо, з оптимізмом у голосі. Постійно наголошувати, що позитивно думати – це завжди «класно». У стосунках не допускати проявів фамільярності з боку підлітків. Спілкуватись за правилом: «я твій друг, але старший друг; у якого життєвий досвід багатший і я, на відміну від тебе, можу поділитись ним і дати тобі більше».

Модель спілкування педагога:

- Мовчати — говорити над класом.
- Когнітивна стіна — педагог когнітивно дотримує між собою й учнями.
- Динамізація — взаємодія з дітьми вибраними.
- Робота — діє на основі програми.
- Я сам — урочень, головний ініціатор педагогічного процесу.
- Говорити — має постійні сумніви.
- Творити — переживає дитячі стосунки.
- Чувати себе — педагог не відчуває самотності.

- однак маємо зауважити, що успіх у вихованні залежить і від знання специфічних якостей сучасної молоді інформаційного суспільства. Педагогам необхідно враховувати фактор прагматичності й візуалізації життя, студенти набагато краще сприймають практичну, візуальну, а не моралізаторську інформацію. Маємо пам'ятати найперше і найважливіше правило виховання не повинно бути винесеним окремі «заняття з моралі». Студенти завжди хочуть, щоб наставник, класний керівник був емпатійним і мудрим, а не «все знав». Найефективнішим у вихованні, як свідчать дослідження, є діалогічне спілкування. то й спілкуватись, розмовляти, вести діалог з студентами треба, як з рівними .

- Дуже важливо використовувати ефективно час.
- Нашим студентам досить важко утримувати увагу понад 20-30 хв. тому бажано поділити час на певні інтервали, впродовж яких у студентів буде змінюватися вид діяльності. При цьому запропонувати алгоритм візуалізованих, мотивованих кроків для досягнення конкретної мети, що, безперечно, допоможе їм культивувати терпіння й наполегливість. Завжди необхідно давати студентам відчуття їхню значимість, робити це треба щиро, з власною гідністю, бо саме у щирості – успіх взаєморозуміння з підлітком.

Тренінги, анкетування

Спортивні змагання

Екологічні акції

Змагання з кіберспорту

Участь у спортивних змаганнях, вишколах

Забезпечення безпечного середовища

